
Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva i ekonomska učinkovitost u Europskoj uniji

Izvešće o analizi na razini industrije, rujan 2019.
Treće izdanje

Zajednički projekt Europskog patentnog ureda i
Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo

Predgovor

Inovacije zauzimaju ključno mjesto u strategiji rasta koju su donijele Europska unija (EU) i njezine države članice i mnoge druge zemlje. Time se želi stvoriti konkurentnije gospodarstvo s većom stopom zaposlenosti. Postizanje tog cilja ovisi o nekoliko različitih čimbenika, no učinkovit sustav prava intelektualnog vlasništva (PIV) nedvojbeno je među najvažnijima s obzirom na to da intelektualno vlasništvo potiče kreativnost i inovativnost na svim razinama gospodarstva.

Zbog jasne potrebe za pružanjem točnih informacija tvorcima politika i javnosti Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) i Europski patentni ured (EPO) 2013. zajednički su proveli studiju u kojoj su kvantificirali gospodarski doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva gospodarstvu EU-a.

Ta je studija sada drugi put ažurirana i pokazano je da su u međuvremenu industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva dobile još važniju ulogu u BDP-u, zapošljavanju i trgovini u Europi.

Europa već ima dugu tradiciju poticanja kreativnosti i inovativnosti: države članice EU-a i države članice Europske patentne organizacije odigrale su veliku ulogu u oblikovanju modernog i uravnoteženog sustava prava intelektualnog vlasništva koji, osim što inovatorima jamči zaslužene nagrade, potiče i razvoj konkurentnog tržišta. U suvremenom svijetu sve veće globaliziranosti tržišta i gospodarstva utemeljenog na znanju od iznimne je važnosti zajamčiti da taj sustav ostane djelotvoran instrument u provedbi novih inovacijskih politika. Kako bi nam rasprava o ulozi intelektualnog vlasništva u podupiranju inovativnosti i kreativnosti mogla pomoći u toj zadaći, ključno je da se temelji na pouzdanim dokazima.

U prvoj zajedničkoj studiji, provedenoj 2013., utvrđeno je da su industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u razdoblju 2008. – 2010. ostvarile 39 % gospodarske proizvodnje EU-a i zauzimale udio od 26 % u zaposlenosti u EU-u, čime je potvrđena vrijednost intelektualnog vlasništva za europsko gospodarstvo. Studija je ponovljena 2016., kada je njome obuhvaćeno razdoblje 2011. – 2013., i pokazano je da su se sektori koji se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva čak i tijekom teške financijske krize i recesije u većini Europe nosili s teškim uvjetima bolje nego ostatak gospodarstva.

Radi očuvanja trajne vrijednosti ove studije u treće su izdanje uključeni novi elementi koji pružaju znatno bolji pregled stanja industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u Europi. Prvo, ažurirane su metode usklađivanja podatkovnih baza primijenjene za utvrđivanje industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva, čime je dobiven ažurirani popis predmetnih sektora. Drugo, u skladu s trenutačnom usmjerenošću tvorca politika u Europi i šire, u izvješću se novo poglavlje posvećuje gospodarskoj važnosti tehnologija za ublažavanje klimatskih promjena (CCMT) i sektorima informacijskih tehnologija koji pokreću četvrtu industrijsku revoluciju (4IR). Naposljetku, u ovom se izvješću osim podataka za države članice EU-a navode i informacije za Island, Norvešku i Švicarsku.

U ovom novom izdanju izvješća pokazano je da te industrije zauzimaju veće udjele u zaposlenosti i BDP-u EU-a u odnosu na studiju iz 2016. i potvrđena je sve važnija uloga intelektualnog vlasništva u suvremenim gospodarstvima.

To su važni zaključci kojima se dodatno naglašava doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva blagostanju i konkurentnosti Europe. Nadamo se da će čitatelji moći iskoristiti informacije iz ove ažurirane studije radi daljnjeg jačanja ne samo našeg sustava intelektualnog vlasništva, već i europskoga gospodarstva u kojem taj sustav, kao što je utvrđeno, ima tako veliku ulogu.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Archambeau', with a long horizontal stroke extending to the right.

Christian Archambeau
Izvršni direktor, EUIPO

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'António Campinos', with a large initial 'A' and a long horizontal stroke extending to the right.

António Campinos
Predsjednik, EPO

Zajednička projektna skupina

EUIPO

Nathan Wajsman, glavni ekonomist
Michał Kazimierczak, ekonomist
Carolina Arias Burgos, ekonomistica
Francisco García Valero, ekonomist

EPO

Yann Ménière, glavni ekonomist
George Lazaridis, ekonomist
Ilja Rudyk, ekonomist
Karin Terzić, pomoćnica

Zahvale

Pri sastavljanju ovog izvješća autori su dobili korisne podatke od Ureda Zajednice za biljne sorte (CPVO).

Statistički ured Europske unije, Eurostat, i statistički uredi Španjolske, Švicarske i Ujedinjene Kraljevine pružili su vrijednu pomoć u dopunjavanju objavljenih statističkih podataka.

Autori zahvaljuju i brojnim službama Europske komisije, Hansueliju Stammu i Eimanu Maghsoodiju iz Švicarskog federalnog instituta za intelektualno vlasništvo i Catalini Martínez iz španjolskog Nacionalnog vijeća za istraživanja (CSIC) na njihovim primjedbama na nacrt izvješća.

O studiji

Jedan je od zadataka EUIPO-a da preko svoje Europske promatračnice za povrede prava intelektualnog vlasništva („Promatračnica”)¹ pruža dokazive podatke o učinku, ulozi i javnoj percepciji intelektualnog vlasništva u gospodarstvu Europske unije (EU). Radi postizanja tog cilja Promatračnica provodi program socioekonomskih studija.

Jednako tako, u Strateškom planu Europskog patentnog ureda za 2023. prioritet se daje provedbi gospodarskih studija kako bi se odgovorilo na sve veće zahtjeve dionika za podizanje svijesti o učinku europskog patentnog sustava i njegovu razvoju.

Ovo izvješće, izrađeno kao zajednički projekt EUIPO-a i EPO-a, uz doprinos drugih ureda za intelektualno vlasništvo, službi Europske komisije i međunarodnih organizacija, treća je velika studija proizašla iz te suradnje, nakon prve studije koju su ta dva ureda objavila 2013.² i ažurirane studije objavljene 2016.³ Cilj je studije pružiti ažuriranu procjenu ukupnog doprinosa industrija koje se intenzivno koriste različitim vrstama prava intelektualnog vlasništva gospodarstvu EU-a u cjelini i gospodarstvima pojedinačnih europskih zemalja. Iako se u ovom izvješću kvantificira ukupan doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva, ne tvrdi se da upućuje na postojanje uzročnih veza između prava intelektualnog vlasništva i gospodarskih varijabli.

Studijom je obuhvaćen širok raspon prava intelektualnog vlasništva⁴ – žigovi, patenti, dizajni, autorska prava, oznake zemljopisnog podrijetla (OZP) i oplemenjivačka prava na biljnu sortu (PVR) – i razmatra se niz gospodarskih pokazatelja, a posebno bruto domaći proizvod (BDP), zaposlenost, vanjska trgovina i plaće. Ne sadržava preporuke za donošenje politike, s obzirom na to da to nije u djelokrug studije. Umjesto toga, osmišljena je kako bi pružila dokaze kojima se tvorcima politika mogu koristiti u svojem radu te kako bi poslužila kao temelj za podizanje svijesti o intelektualnom vlasništvu u cijeloj Europi.

Studijom iz 2013. obuhvaćeno je razdoblje 2008. – 2010., a ažuriranom studijom iz 2016. razdoblje 2011. – 2013. Ova se studija odnosi na razdoblje 2014. – 2016. Radi usporedivosti triju studija upotrijebljena je ista metodologija kao u prethodnim studijama. No, uveden je niz poboljšanja glede upotrijebljenih podataka i metodologije. Posebno su ažurirane metode usklađivanja primijenjene za utvrđivanje industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva kako bi se zajamčilo da odabrane industrije odražavaju nedavne promjene. Osim toga, podatci za države članice EU-a dopunjeni su uključivanjem Islanda, Norveške i Švicarske u studiju.

Uzimajući u obzir sve veću usmjerenost tvoraca politika i poslovnih čelnika u Europi i šire na razvoj tehnologija za borbu protiv klimatskih promjena, u studiju iz 2016. dodano je poglavlje o gospodarskoj važnosti tehnologija za ublažavanje klimatskih promjena, koje je u ovom izdanju ažurirano. U tom se poglavlju, na temelju podataka o prijavi patenata pri EPO-u, pobliže analizira gospodarska važnost industrija koje se bave razvojem tih tehnologija. U ovo je izvješće dodan i novi

¹ Promatračnica je prenesena na Ured za usklađivanje na unutarnjem tržištu (OHIM) u skladu s Uredbom (EU) br. 386/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2012., koja je stupila na snagu 5. lipnja 2012. OHIM je preimenovan u Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) 23. ožujka 2016. stupanjem na snagu Uredbe (EU) 2015/2424. U ovom izvješću, osim u bibliografskim podacima, upotrebljava se novo ime Ureda.

²OHIM/EPO: „Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva: doprinos ekonomskoj učinkovitosti i zapošljavanju u Europskoj uniji”, rujan 2013.

³EPO/EUIPO: „Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva i ekonomska učinkovitost u Europskoj uniji”, listopad 2016.

⁴„Intelektualno vlasništvo” obično je, ali ne uvijek, rezultat inovacije. Međutim, taj pojam ima šire značenje od pojma „prava intelektualnog vlasništva” jer uključuje druge vrste znanja, kao što su poslovne tajne i poslovne metode. U ovoj studiji pojam „prava intelektualnog vlasništva” odnosi se na šest prava uključenih u analizu: patente, žigove, registrirane dizajne, autorska prava, oznake zemljopisnog podrijetla i oplemenjivačka prava na biljnu sortu.

odjeljak o četvrtoj industrijskoj revoluciji, također temeljen na podacima o patentima, u kojem se razmatra snažan utjecaj digitalne transformacije na velik broj industrija.

Sažetak

Glavni zaključci

- U gospodarstvu EU-a sada su 353 industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva, u usporedbi s 342 industrije utvrđene u prethodnoj studiji (iz 2016.). Oko dvije trećine tih industrija intenzivno se koriste više od jednim pravom intelektualnog vlasništva.
- Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva stvorile su 29,2 % svih radnih mjesta u EU-u u razdoblju 2014. – 2016. Tijekom tog razdoblja u tim je industrijama u prosjeku bilo zaposleno gotovo 63 milijuna osoba u EU-u. Osim toga, dodatnih 21 milijun radnih mjesta stvoreno je u industrijama koje opskrbljuju proizvodima i uslugama industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva. Uzimajući u obzir i neizravne poslove, ukupan broj radnih mjesta koja ovise o pravima intelektualnog vlasništva doseže 83,8 milijuna (38,9 %).
- U istom razdoblju industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva činile su gotovo 45 % ukupne gospodarske aktivnosti (BDP-a) u EU-u, tj. 6,6 bilijuna EUR. Činile su i glavninu trgovine EU-a s ostatkom svijeta, pri čemu su stvarale trgovinski suficit i time omogućivale održavanje ravnoteže u vanjskotrgovinskoj bilanci EU-a.
- U industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva plaće su znatno veće u odnosu na druge industrije, odnosno 47 % veće nego u drugim industrijama. To je u skladu s činjenicom da je dodana vrijednost po zaposleniku u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva veća nego u bilo kojem drugom području gospodarstva.
- Usporedbom rezultata ove studije s rezultatima u izdanju iz 2016. vidljivo je da se između razdoblja 2011. – 2013. (studija iz 2016.) i razdoblja 2014. – 2016. (ova studija) povećao relativni doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva gospodarstvu EU-a, čak i kada se uzme u obzir promjena broja industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva.
- Među industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva posljednjih se godina povećala gospodarska važnost industrija koje se bave razvojem tehnologija za ublažavanje klimatskih promjena i industrija povezanih s četvrtom industrijskom revolucijom. Industrije koje se bave razvojem tehnologija za ublažavanje klimatskih promjena u razdoblju 2014. – 2016. zauzimale su udio od 2,5 % u zaposlenosti i udio od 4,7 % u BDP-u EU-a, a sektori povezani s četvrtom industrijskom revolucijom u istom su razdoblju zauzimali udio od 1,9 % u zaposlenosti i udio od 3,9 % u BDP-u.
- Prvi su put prikazani i usporedivi rezultati o doprinosu industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva BDP-u i zaposlenosti za Island, Norvešku i Švicarsku. Doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva BDP-u u Norveškoj je bio iznad prosjeka EU-a, a u Islandu i Švicarskoj ispod tog prosjeka. Doprinos zaposlenosti bio je jednak prosjeku EU-a ili viši od njega u Islandu i Švicarskoj, ali u Norveškoj je bio niži od tog prosjeka.

Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u gospodarstvu EU-a

Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva definirane su⁵ kao industrije s natprosječnim vlasništvom⁶ nad pravima intelektualnog vlasništva po zaposleniku u odnosu na druge industrije koje se koriste pravima intelektualnog vlasništva. To u načelu znači da se u EU-u određena industrija definira kao industrija koja se intenzivno koristi pravima intelektualnog vlasništva ako je za barem jednu vrstu predmetnih prava intelektualnog vlasništva broj tih prava po zaposleniku veći od prosjeka svih industrija u EU-u koje se koriste tom vrstom prava intelektualnog vlasništva. Kao što možemo vidjeti u poglavljima 6. i 7., te industrije koncentrirane su u proizvodnim i tehnološkim sektorima i u sektorima poslovnih usluga.

No, treba naglasiti da se većina industrija koristi pravima intelektualnog vlasništva u određenoj mjeri, a često se koristi kombinacijom različitih prava intelektualnog vlasništva. Stavljanjem naglaska isključivo na industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u ovoj se studiji analizira samo dio europskog gospodarstva u kojem prava intelektualnog vlasništva imaju najistaknutije mjesto⁷.

U tablicama 1. i 2. prikazan je doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva dvama glavnim gospodarskim pokazateljima – zaposlenosti i obujmu proizvodnje^{8,9}.

Prikazano je da su industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u razdoblju 2014. – 2016. stvorile 29,2 % svih radnih mjesta u EU-u, pri čemu se 22 % odnosi na industrije koje se intenzivno koriste žigovima, 14 % na industrije koje se intenzivno koriste dizajnima, 11 % na industrije koje se intenzivno koriste patentima i 5,5 % na industrije koje se intenzivno koriste autorskim pravima, dok su industrije koje se intenzivno koriste oznakama zemljopisnog podrijetla i oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu stvorile manji broj radnih mjesta¹⁰. Tijekom tog razdoblja u prosjeku je gotovo 63 milijuna Europljana, od ukupno oko 216 milijuna zaposlenih, bilo zaposleno u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva. Osim što izravno pridonose zaposlenosti, industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva stvaraju radna mjesta i u drugim industrijama, koje se ne koriste intenzivno pravima intelektualnog vlasništva, ali opskrbljuju prve navedene industrije proizvodima i uslugama potrebnima za njihove proizvodne postupke. S pomoću tablica s ulaznim i izlaznim podacima EU-a¹¹ koje objavljuje Eurostat moguće je izračunati takav neizravan učinak na zaposlenost u industrijama koje se ne koriste intenzivno

⁵Vidjeti poglavlje 5. o metodologiji. Zbog specifične prirode autorskih prava, oznaka zemljopisnog podrijetla i oplemenjivačkih prava na biljnu sortu na njih su se primjenjivali različiti pristupi.

⁶Izrazi „korištenje pravima intelektualnog vlasništva” i „vlasništvo nad pravima intelektualnog vlasništva” u ovom se izvješću upotrebljavaju kao sinonimi i u svim ih slučajevima treba shvaćati u značenju vlasništva nad tim pravima.

⁷Industrije utvrđene u ovom izvješću kao industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva obuhvaćale su 73 % žigova Europske unije, 83 % registriranih dizajna Zajednice, 86 % europskih patenata i 96 % oplemenjivačkih prava Zajednice na biljnu sortu registriranih u predmetnom razdoblju.

⁸Kako bi se utjecaj nedostajućih podataka u gospodarskoj statistici sveo na najmanju moguću mjeru i izbjeglo pridavanje nepotrebne važnosti određenoj godini u promatranom razdoblju, izračunana je prosječna vrijednost gospodarskih pokazatelja za godine u razdoblju 2014. – 2016.

⁹Treba napomenuti da prikazani udjeli u BDP-u i zaposlenosti ne odražavaju nužno stupanj inovativnosti zemlje, već pokazuju važnost tih industrija u njezinu gospodarstvu.

¹⁰Ukupan doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva manji je od zbroja pojedinačnih doprinosa industrija koje se intenzivno koriste žigovima, patentima, dizajnima, autorskim pravima, oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu i oznakama zemljopisnog podrijetla zbog toga što mnoge industrije intenzivno upotrebljavaju više od jedne vrste prava intelektualnog vlasništva. No, zahvaljujući metodologiji po kojoj je provedena studija, ne dolazi do dvostrukog računanja doprinosa pojedinih industrija.

¹¹Tablice s ulaznim i izlaznim podacima pokazuju tokove proizvoda i usluga između svih industrija u gospodarstvu.

pravima intelektualnog vlasništva. Uzimajući u obzir taj neizravni učinak, ukupan broj radnih mjesta koja ovise o pravima intelektualnog vlasništva doseže gotovo 84 milijuna (38,9 %).

Rezultati su navedeni u tablici 1., u kojoj su prikazani izravan i neizravan doprinos zaposlenosti.

Tablica 1.: Izravan i neizravan doprinos zaposlenosti industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva, prosjek za 2014. – 2016.

Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva	Zaposlenost (izravna)	Udio u ukupnoj zaposlenosti i (izravan)	Zaposlenost (izravna + neizravna)	Udio u ukupnoj zaposlenosti (izravan + neizravan)
Industrije koje se intenzivno koriste žigovima	46 700 950	21,7 %	65 047 936	30,2 %
Industrije koje se intenzivno koriste dizajnima	30 711 322	14,2 %	45 073 288	20,9 %
Industrije koje se intenzivno koriste patentima	23 571 234	10,9 %	34 740 674	16,1 %
Industrije koje se intenzivno koriste autorskim pravima	11 821 456	5,5 %	15 358 044	7,1 %
Industrije koje se intenzivno koriste oznakama zemljopisnog podrijetla	n/d	n/d	399 324	0,2 %
Industrije koje se intenzivno koriste oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu	1 736 407	0,8 %	2 618 502	1,2 %
Sve industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva	62 962 766	29,2 %	83 807 505	38,9 %
Ukupna zaposlenost u EU-u			215 520 333	

Napomena: Zbog preklapanja u korištenju pravima intelektualnog vlasništva, zbroj brojčanih podataka za pojedinačna prava intelektualnog vlasništva veći je od ukupnog zbroja koji se odnosi na industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva.

Osim zaposlenosti, industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva pridonose i gospodarskoj proizvodnji koja se mjeri bruto domaćim proizvodom (BDP). U tablici 2. pokazano je da, gledajući ukupno, gotovo 45 % BDP-a EU-a stvaraju industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva, pri čemu se 37 % odnosi na industrije koje se intenzivno koriste žigovima, 16 % na industrije koje se intenzivno koriste dizajnima, 16 % na industrije koje se intenzivno koriste patentima i 7 % na industrije koje se intenzivno koriste autorskim pravima, a industrije koje se intenzivno koriste oznakama zemljopisnog podrijetla i oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu odgovorne su za manji postotak BDP-a. U poglavlju 7. daje se detaljniji prikaz doprinosa tih industrija nacionalnim gospodarstvima država članica EU-a i triju zemalja koje nisu članice EU-a, a obuhvaćene su ovom studijom.

Tablica 2.: Doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva BDP-u, prosjek za 2014. – 2016.

Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva	Dodana vrijednost / BDP (u milijunima EUR)	Udio u ukupnom BDP-u EU-a
Industrije koje se intenzivno koriste žigovima	5 447 857	37,3 %
Industrije koje se intenzivno koriste dizajnima	2 371 282	16,2 %
Industrije koje se intenzivno koriste patentima	2 353 560	16,1 %
Industrije koje se intenzivno koriste autorskim pravima	1 008 383	6,9 %
Industrije koje se intenzivno koriste oznakama zemljopisnog podrijetla	20 155	0,1 %
Industrije koje se intenzivno koriste oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu	181 570	1,2 %
Sve industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva	6 551 768	44,8 %
Ukupni BDP EU-a	14 621 518	

Napomena: Zbog preklapanja u korištenju pravima intelektualnog vlasništva, zbroj brojčanih podataka za pojedinačna prava intelektualnog vlasništva veći je od ukupnog zbroja koji se odnosi na industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva.

Usporedbom rezultata ove studije i rezultata izdanja iz 2016. pokazuje vidljivo je da je doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva gospodarstvu EU-a u razdoblju 2014. – 2016. bio veći nego u razdoblju 2011. – 2013. No, usporedbu otežava činjenica da su u vremenu između tih dvaju razdoblja izmijenjene neke ključne sastavnice Europskog sustava nacionalnih i regionalnih računa (ESA) koje primjenjuje Eurostat. Osim toga, kako bi se zajamčilo da ova studija odražava trenutačnu strukturu gospodarstva EU-a, ažurirane su metode usklađivanja primijenjene za utvrđivanje industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva, što je dovelo do povećanja broja tih industrija s 342 u studiji iz 2016. na 353 u ovoj studiji. Te su izmjene dovele do povećanja brojčanih pokazatelja za doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva BDP-u i zaposlenosti. U tablici 3. brojčani pokazatelji za razdoblje 2011. – 2013. ponovo su izračunani u skladu s novim definicijama kako bi se predočili učinci tih izmjena.

Tablica 3.: Usporedba glavnih rezultata: studija iz 2016. u odnosu na studiju iz 2019.

Doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva	Studija iz 2016. (izvorna studija)	Studija iz 2016. (novi izračuni u pogledu nacionalnih računa, nove industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva)	Studija iz 2019. (novi izračuni u pogledu nacionalnih računa, nove industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva)
Zaposlenost (izravna)	27,8 %	28,6 %	29,2 %
BDP	42,3 %	44,0 %	44,8 %
Ukupna trgovina proizvodima	89,3 %	88,8 %	92,5 %

Ukupna trgovina proizvodima i uslugama	nije izračunano	78,1 %	81,0 %
--	-----------------	--------	--------

U prvom stupcu nalaze se rezultati studije iz 2016. za razdoblje 2011. – 2013. U drugom stupcu ponovo su izračunani rezultati studije iz 2016. za isto razdoblje, uzimajući u obzir nove izračune u pogledu nacionalnih računa i novi popis industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva. U trećem stupcu prikazani su rezultati ove studije (za razdoblje 2014. – 2016.) pa je te rezultate moguće izravno uspoređivati s rezultatima iz drugog stupca.

Stoga, čak i nakon uzimanja u obzir učinaka statističkih izmjena, doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva povećao se između razdoblja 2011. – 2013. (studija iz 2016.) i 2014. – 2016. (studija iz 2019.).

Postoje i naznake da su kretanja zaposlenosti u teškim gospodarskim uvjetima u razdoblju 2014. – 2016. bila znatno povoljnija u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva nego u ostalim sektorima. Ukupna zaposlenost u EU-u blago se smanjila s 215,8 milijuna zaposlenih u razdoblju 2011. – 2013. na 215,5 milijuna zaposlenih u razdoblju 2014. – 2016., što je pad od 0,1 %, dok se zaposlenost u 353 industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva povećala sa 61,7 milijuna na 63 milijuna (+1 %).

S obzirom na to da se 44,8 % BDP-a (dodana vrijednost) i 29,2 % zaposlenosti ostvaruje u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva, dodana vrijednost *po zaposleniku* u tim je industrijama veća nego u ostatku gospodarstva. Prema ekonomskoj teoriji, ako je sve ostalo jednako, u industrijama u kojima prosječni radnik proizvodi veću dodanu vrijednost mogu se očekivati i veće plaće tih radnika nego u drugim industrijama. Stoga je zanimljivo istražiti dovodi li ta veća dodana vrijednost do većih plaća u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva.

Kao što je prikazano u tablici 4., plaće u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva zaista su veće nego u industrijama koje se ne koriste intenzivno pravima intelektualnog vlasništva. Prosječna tjedna plaća u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva iznosi 801 EUR, dok ona u industrijama koje se ne koriste intenzivno pravima intelektualnog vlasništva iznosi 544 EUR, što čini razliku od 47 %. Ta „premija na plaću” iznosi 29 % u industrijama koje se intenzivno koriste oznakama zemljopisnog podrijetla, 40 % u industrijama koje se intenzivno koriste dizajnima, 48 % u industrijama koje se intenzivno koriste žigovima, 59 % u industrijama koje se intenzivno koriste autorskim pravima i 72 % u industrijama koje se intenzivno koriste patentima.

Tablica 4.: Prosječan trošak osoblja u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva, 2016.

Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva	Prosječan trošak osoblja (EUR tjedno)	Premija (u usporedbi s industrijama koje se ne koriste intenzivno pravima intelektualnog vlasništva)
Industrije koje se intenzivno koriste žigovima	805	48 %
Industrije koje se intenzivno koriste dizajnima	761	40 %
Industrije koje se intenzivno koriste patentima	934	72 %
Industrije koje se intenzivno koriste autorskim pravima	867	59 %
Industrije koje se intenzivno koriste oznakama zemljopisnog podrijetla	705	29 %

Industrije koje se intenzivno koriste oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu*	n/d	n/d
Sve industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva	801	47 %
Industrije koje se ne koriste intenzivno pravima intelektualnog vlasništva	544	
Sve industrije (uključene u SPS**)	654	

*Nije izračunano zbog nedostatka statističkih podataka o plaćama u poljoprivredi

**Strukturne poslovne statistike koje objavljuje Eurostat

U odnosu na stanje iz 2013. (ponovni izračuni koji uključuju novi popis industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva), „premija na plaću” blago se povećala s 45 % na 47 %, što odražava posebno snažno povećanje premije kad je riječ o industrijama koje se intenzivno koriste patentima i onima koje se intenzivno koriste dizajnima.

Također je istražena uloga koju industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva imaju u vanjskoj trgovini EU-a. U izvješću iz 2016. bila je zabilježena samo trgovina proizvodima. U međuvremenu je Eurostat počeo pružati i podatke o trgovini uslugama pa se u ovom izvješću ta dva oblika trgovine promatraju zasebno. Glavninu trgovine EU-a čini trgovina u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva. Tako velik udio industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u ukupnoj trgovinskoj razmjeni možda iznenađuje na prvi pogled. To je zbog toga što čak i neke industrije koje proizvode energente pripadaju skupini industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva¹², dok se, s druge strane, mnogim aktivnostima u industrijama koje se ne koriste intenzivno pravima intelektualnog vlasništva ne može trgovati¹³. Stoga 89 % uvoza robe u EU čine proizvodi iz industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva. No, u izvozu robe iz EU-a proizvodi iz industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva zauzimaju još veći udio, 96 %. U slučaju trgovine uslugama industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva zauzimaju manji udio, odnosno 57,4 % u ukupnom uvozu usluga i 53,7 % u ukupnom izvozu usluga. Uzimajući u obzir i proizvode i usluge, industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva 2016. bile su odgovorne za 80 % uvoza EU-a i 82 % izvoza EU-a.

EU je u cjelini 2016. godine ostvario trgovinski suficit u iznosu od oko 166 milijardi EUR, tj. 1,1 % BDP-a. Trgovinski suficit bio je još veći u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva, i to 182 milijarde EUR, čime je neutraliziran mali deficit u industrijama koje se ne koriste intenzivno pravima intelektualnog vlasništva.

U tablici 5. prikazan je obujam trgovine u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva na temelju podataka iz 2016.¹⁴

¹²Razred NACE 06.10 (*Vađenje sirove nafte*) čine djelatnosti koje se intenzivno koriste patentima.

¹³Na primjer, uslužne industrije kao što su one uključene u odjeljak 86 (*Djelatnosti zdravstvene zaštite*) ili u odjeljak 96 (*Ostale osobne uslužne djelatnosti*) NACE-a. Takve usluge u pravilu se koriste na mjestu proizvodnje.

¹⁴Kao što je slučaj i s podacima za zaposlenost i BDP, brožani podatci za pojedinačna prava intelektualnog vlasništva ne odgovaraju ukupnom zbroju koji se odnosi na industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva zbog činjenice da mnoge industrije intenzivno upotrebljavaju više od jednog prava. No, zahvaljujući metodologiji po kojoj je provedena studija, ne dolazi do dvostrukog računanja doprinosa pojedinih industrija.

Tablica 5.: Vanjska trgovina EU-a u segmentu industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva, 2016.

Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva	Izvoz (u milijunima EUR)	Uvoz (u milijunima EUR)	Neto izvoz (u milijunima EUR)
Industrije koje se intenzivno koriste žigovima	1 613 366	1 600 703	12 663
Industrije koje se intenzivno koriste dizajnima	1 261 774	1 194 885	66 889
Industrije koje se intenzivno koriste patentima	1 438 117	1 307 850	130 267
Industrije koje se intenzivno koriste autorskim pravima	294 856	202 738	92 119
Industrije koje se intenzivno koriste oznakama zemljopisnog podrijetla*	12 490	1360	11 130
Industrije koje se intenzivno koriste oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu*	7 552	3 885	3 667
Sve industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva	2 122 465	1 940 510	181 955
UKUPNA TRGOVINA EU-a	2 590 889	2 425 202	165 687

Napomena: Zbog preklapanja u korištenju pravima intelektualnog vlasništva, zbroj brojčanih podataka za pojedinačna prava intelektualnog vlasništva veći je od ukupnog zbroja koji se odnosi na industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva.

**Samo proizvodi.*

Industrije koje se intenzivno koriste patentima imaju najveći trgovinski suficit, a slijede ih sektori koji se intenzivno koriste autorskim pravima i oni koji se intenzivno koriste dizajnima.

Ako поближе promotrimo aktivnosti industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva unutar jedinstvenog tržišta EU-a, možemo primijetiti podjelu rada između pojedinačnih država članica EU-a. Zemlje kao što su Austrija, Danska, Finska, Njemačka, Luksemburg, Malta i Švedska nalaze se iznad prosjeka EU-a u stvaranju prava intelektualnog vlasništva po zaposleniku. Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u drugim državama članicama EU-a, kao što su Rumunjska, Slovačka, Mađarska i Češka, bilježe najveći udio radnih mjesta pripisan poduzećima sa sjedištem u drugoj zemlji. Kao što je prikazano u tablici 6., ukupno gledajući, 22,7 % radnih mjesta u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u EU-u nalazi se u okviru društava kćeri stranih poduzeća, među kojima većina potječe iz druge države članice EU-a. Samo u Estoniji, Nizozemskoj, Velikoj Britaniji i Irskoj poduzeća koja nisu iz EU-a stvaraju više radnih mjesta od poduzeća iz drugih država članica EU-a.

Tablica 6.: Udio zaposlenosti u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva pripisan stranim poduzećima 2014. – 2016., prosjek EU-a

Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva	Udio poduzeća iz EU-a	Udio poduzeća koja nisu iz EU-a	Ukupan udio stranih poduzeća
Industrije koje se intenzivno koriste žigovima	11,5 %	9,2 %	20,6 %
Industrije koje se intenzivno koriste dizajnima	13,0 %	9,8 %	22,8 %
Industrije koje se intenzivno koriste patentima	14,5 %	12,0 %	26,5 %
Sve industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva	12,9 %	9,8 %	22,7 %

Napomena: „Strana” poduzeća ona su poduzeća čije se sjedište nalazi u drugoj zemlji.

Naposljetku, podaci o patentima koriste se za utvrđivanje industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva i bave se tehnologijama za ublažavanje klimatskih promjena namijenjenima smanjivanju ili sprječavanju emisije stakleničkih plinova¹⁵ i tehnologijama četvrte industrijske revolucije, od kojih su i jedne i druge raširene u mnogim sektorima i imaju posebnu važnost za gospodarstvo EU-a. Ukupno gledajući, 9,4 % svih europskih patenata razmotrenih u razdoblju 2010. – 2014. odnosilo se na tehnologije za ublažavanje klimatskih promjena, a njih 1,9 % na tehnologije četvrte industrijske revolucije.

Posebno je zanimljivo 25 industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva i bave se tehnologijama za ublažavanje klimatskih promjena, s obzirom na to da će te tehnologije imati važnu ulogu u postizanju ciljeva utvrđenih u Pariškom sporazumu o klimatskim promjenama, a europska se poduzeća nalaze među svjetskim predvodnicima kad je riječ o mnogima od tih tehnologija. Ti sektori odgovorni su za 2,5 % zaposlenosti i 4,7 % gospodarske proizvodnje u EU-u, a njihov se doprinos povećao od razdoblja 2011. – 2013. Zaposleni u tim industrijama imaju i mnogo veće plaće u odnosu na druge industrije. □ „Premija na plaću” u industrijama koje se bave tehnologijama za ublažavanje klimatskih promjena iznosi 93,3 % u odnosu na industrije koje se ne koriste intenzivno pravima intelektualnog vlasništva i gotovo je dvostruko veća od premije u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva općenito (47 %).

Četvrta industrijska revolucija, potaknuta pojavom interneta stvari, obuhvaća niz drugih tehnologija kao što su računalstvo u oblaku i umjetna inteligencija. Šesnaest industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva i bave se tehnologijama četvrte industrijske revolucije (koncentrirane u sektorima napredne proizvodnje) zauzimaju udio od 1,9 % u zaposlenosti u EU-u i udio od 3,9 % u BDP-u EU-a, a njihov se doprinos također povećao od razdoblja 2011. – 2013. „Premija na plaću” u industrijama koje se bave tehnologijama četvrte industrijske revolucije još je veća od premije u industrijama koje se bave tehnologijama za ublažavanje klimatskih promjena i iznosi 104,3 % (u odnosu na industrije koje se ne koriste intenzivno pravima intelektualnog vlasništva).

¹⁵Utvrđivanje tehnologija za ublažavanje klimatskih promjena temelji se na EPO-ovu sustavu označavanja Y02/Y04S, koji je dio kooperativne klasifikacije patenata (CPC). Njime su obuhvaćene odabrane tehnologije kojima se nadziru, smanjuju ili sprječavaju antropogene emisije stakleničkih plinova u okviru Kyotskog protokola i Pariškog sporazuma. Primjerice, uključene su tehnologije koje pridonose smanjenju emisija stakleničkih plinova povezanih s proizvodnjom, prijenosom i distribucijom energije i tehnologije koje omogućuju hvatanje, skladištenje, sekvestraciju ili zbrinjavanje stakleničkih plinova i informacijske i komunikacijske tehnologije namijenjene smanjivanju vlastite uporabe energije.

Te brojke uključene su kao podskupina u segment industrija koje se intenzivno koriste patentima pa su time uključene i u sve podatke iz tablica 1. – 5.

Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u gospodarstvima Islanda, Norveške i Švicarske

Osim rezultata za 28 država članica EU-a, studija obuhvaća i glavne rezultate za države članice EFTA-e Island, Norvešku i Švicarsku¹⁶. Doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva zaposlenosti i BDP-u u tim zemljama prikazan je u tablici 7. Radi usporedbe navodi se i prosjek EU-a.

Tablica 7.: Doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva zaposlenosti i BDP-u u državama članicama EFTA-e, prosjek za 2014. – 2016.

Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva	Zaposlenost (izravna)	Udio u ukupnoj zaposlenosti (izravan)	BDP (u milijunima EUR)	Udio u BDP-u
Industrije koje se intenzivno koriste žigovima				
IS	40 029	23,0 %	5 267	33,1 %
NO	477 143	18,8 %	150 312	42,5 %
CH	1 023 493	23,4 %	200 892	34,4 %
Industrije koje se intenzivno koriste dizajnima				
IS	14 542	8,3 %	1060	6,7 %
NO	256 256	10,1 %	83 443	23,6 %
CH	657 143	15,0 %	114 456	19,6 %
Industrije koje se intenzivno koriste patentima				
IS	11 561	6,6 %	1 499	9,4 %
NO	284 366	11,2 %	100 543	28,4 %
CH	583 563	13,5 %	123 513	21,1 %
Industrije koje se intenzivno koriste autorskim pravima				
IS	13 547	7,8 %	1 017	6,4 %
NO	146 977	5,8 %	18 210	5,1 %
CH	252 252	5,8 %	37 902	6,5 %
Sve industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva				
IS	50 939	29,2 %	6 294	39,6 %
NO	669 540	26,3 %	173 460	49,1 %
CH	1 341 482	30,7 %	241 518	41,3 %
Sve industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva (EU)	62 962 766	29,2 %	6 551 768	44,8 %

Napomena: Zbog preklapanja u korištenju pravima intelektualnog vlasništva, zbroj brojevanih podataka za pojedinačna prava intelektualnog vlasništva veći je od ukupnog zbroja koji se odnosi na industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva.

¹⁶Pri računanju doprinosa industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u tim zemljama pretpostavljeno je da se industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u 28 država članica EU-a mogu takvima smatrati i u tim trima zemljama. Osim toga, zbog nedostatka podataka za te tri zemlje nije bilo moguće izračunati doprinos industrija koje se intenzivno koriste oznakama zemljopisnog podrijetla i industrija koje se intenzivno koriste oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu.

Doprinos industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva BDP-u u Norveškoj je viši od prosjeka EU-a, a Švicarska prelazi prosjek EU-a kad je riječ o doprinosu tih industrija zaposlenosti.

Metodologija i podatci

U ovoj je studiji upotrijebljena ista osnovna metodologija kao u prethodnim studijama. Unatoč tomu, a radi samostalnosti ovog izvješća, njegov je velik dio, a posebno poglavlje 5. i dodatak 11., posvećen dokumentiranju te metodologije. Dva su glavna razloga za to:

- (1) Zbog složenosti obrade velike količine podataka iz 28 država članica koji se nalaze u više velikih podatkovnih baza nametnula se potreba za novom i sofisticiranom metodologijom usklađivanja podataka.
- (2) S ciljem postizanja transparentnosti bilo je važno dati što detaljniji opis metodologije.

Još je jedna posebnost ove studije velika raznovrsnost podatkovnih baza i drugih izvora podataka koji su upotrijebljeni da bi se odredilo koje se industrije intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva i da bi se procijenio doprinos tih industrija zaposlenosti, BDP-u i drugim gospodarskim pokazateljima. Potpuni popis nalazi se u poglavlju 5.

Osim toga, kada je to bilo potrebno, upotrijebljeni su podatci o određenim industrijama za zemlje izvan EU-a, osobito radi procjene trgovine proizvodima s oznakom zemljopisnog podrijetla.

Kako bi se odredilo koje se industrije intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva, registarske podatkovne baze EUIPO-a, EPO-a i CPVO-a usklađene su s komercijalnom podatkovnom bazom ORBIS¹⁷. Tako nastala usklađena podatkovna baza sadržava podatke o približno 345 000 poduzeća, uključujući podatke o broju žigova EU-a, registriranih dizajna Zajednice, патената i oplemenjivačkih prava Zajednice na biljnu sortu za koje je svako od poduzeća podnijelo prijavu koja je kasnije odobrena, zajedno s klasifikacijom industrija i različitim financijskim i gospodarskim varijablama za svaku od njih, čime su dobiveni podatci koji se mogu upotrebljavati za buduće detaljnije studije.

Upotrebom te podatkovne baze izračunan je broj žigova, dizajna, патената i oplemenjivačkih prava na biljnu sortu po zaposleniku za svaku industriju, a one industrije koje su imale natprosječan rezultat prema tom mjeranju označene su kao industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva. Brojčani pokazatelji izračunani su na razini EU-a i nije se vodilo računa o upisima u podatkovnu bazu na nacionalnoj razini. Taj pristup, koji je djelomično bio potreban zbog ograničenog broja podataka, opravdan je pretpostavkom da bi se industrija definirana kao industrija koja se intenzivno koristi pravima intelektualnog vlasništva na temelju njezine registracije prava intelektualnog vlasništva na razini EU-a jednako tako smatrala industrijom koja se intenzivno koristi pravima intelektualnog vlasništva da su uključena i njezina prava intelektualnog vlasništva po zaposleniku na nacionalnoj razini.

Za ovu je studiju poboljšana i automatizirana metodologija usklađivanja i upotrijebljeni su novi podatci iz podatkovne baze ORBIS. Usto je izmijenjena metoda kojom se utvrđuju industrije koje se intenzivno koriste oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu, zahvaljujući čemu su zabilježena još tri takva sektora. Na taj su način utvrđene 353 industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva, u usporedbi s njih 342 u prethodnoj studiji. Kad je riječ o autorskim pravima i oznakama zemljopisnog podrijetla, industrijama koje se intenzivno koriste tim pravima smatrale su se iste industrije kao u prethodnoj studiji.

¹⁷ORBIS je podatkovna baza koja sadržava financijske informacije o europskim poduzećima koje osigurava društvo Bureau van Dijk, a koje se temelje na podacima dobivenima iz registara poduzeća ili sličnih evidencija u raznim zemljama. Ona uključuje podatke o svim poduzećima, neovisno o tome jesu li ona uvrštena na burzu (što obično nije slučaj za mala i srednja poduzeća).

Temeljna je pretpostavka upotrijebljene metodologije ta da je stupanj intenziteta upotrebe prava intelektualnog vlasništva u industriji svojstvena značajka te industrije, bez obzira na njezinu lokaciju¹⁸. U procjeni doprinosa svake industrije gospodarstvu mjere se radna mjesta i BDP koje ta industrija ostvaruje u svakoj državi članici i u EU-u, a ne izvor prava intelektualnog vlasništva koje se nalazi u podlozi pojedine industrije.

Primjerice, ako automobilsko poduzeće sa sjedištem u zemlji A izgradi proizvodni pogon u zemlji B, radna mjesta i dodana vrijednost koji pritom nastaju pridonose gospodarstvu zemlje B. Stoga se nikakav zaključak o inovativnosti određene zemlje ne može donijeti samo na temelju doprinosa industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva na razini pojedinačne zemlje. U gornjem primjeru, veći doprinos industrija koje se intenzivno koriste patentima u zemlji B rezultat je odluka o smještaju proizvodnje vozila, no taj se doprinos temelji na rezultatima istraživanja i razvoja koji su mogli biti izvršeni u zemlji A ili u nekoj drugoj zemlji.

Radi pojašnjenja tog pitanja u poglavlju 8. prikazano je iz kojih zemalja potječu patenti, žigovi, dizajni i oplemenjivačka prava na biljnu sortu navedeni u podatkovnoj bazi upotrijebljenoj u ovoj studiji i predočena je statistika o udjelu radnih mjesta u industrijama koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u svakoj državi članici koja su stvorena u poduzećima čije je sjedište u drugim državama članicama ili izvan EU-a.

¹⁸Iznimka su oznake zemljopisnog podrijetla, koje se analiziraju pojedinačno za svaku zemlju.

Izdavatelj i urednik: EPO i EUIPO
München, Njemačka i Alicante, Španjolska
www.epo.org
www.euipo.europa.eu
Dizajn: EPO Graphic Design, München

Cijelo se izvješće može preuzeti na:
www.epo.org/ipr-intensive-industries
www.euipo.europa.eu/ipcontribution

